

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią (przekształcenie)

COM(2008) 778 wersja ostateczna – 2008/0222(COD)

(2009/C 228/17)

Dnia 30 stycznia 2009 r. Rada, działając na podstawie art. 95 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

„wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią” (przekształcenie)

Sekcja Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informatycznego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię 12 marca 2009 r. Sprawozdawcą był Antonello PEZZINI.

Na 452. sesji plenarnej w dniach 24–25 marca 2009 r. (posiedzenie z 24 marca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 180 głosami – 3 osoby wstrzymały się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą aktualizacji dyrektywy 92/75/EWG w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie zużycia energii oraz innych zasobów przez urządzenia gospodarstwa domowego, która to dyrektywa jest już znana zarówno milionom konsumentów, jak i przemysłowi i dystrybutorom.

1.2 Według Komitetu system ten pozwolił:

— producentom na skuteczniejsze pozycjonowanie swoich produktów na rynku w kategoriach wyższej jakości i efektywności energetycznej,

— konsumentom na dokonywanie przemyślanych wyborów, zmianę własnych przyzwyczajeń i na sprawienie tym samym, że producenci będą konkurować między sobą,

— społeczeństwu na poprawę stanu środowiska i na zrównoważone wykorzystanie zasobów, zapewniając nadzór rynku wewnętrznego.

1.3 Komitet uważa, że ważne jest podkreślenie elementów kluczowych dla powodzenia polityki:

— prostych, jasnych i zrozumiałych kryteriów,

— dokładnych, istotnych i porównywalnych informacji dotyczących konkretnego zużycia energii,

— skutecznych analiz kosztów i korzyści, z którymi zgadzają się wszystkie zainteresowane strony,

— udowodnionych wyników badań naukowych,

— zminimalizowania obciążeń biurokratycznych i administracyjnych oraz kosztów operacyjnych,

— kompatybilności i spójności między wiążącymi przepisami a instrumentami dobrowolnymi,

— dynamicznych i elastycznych systemów, które pozwalają na innowacje i postęp technologiczny

— prostych informacji zrozumiałych dla wszystkich,

— promowania zrównoważonego rozwoju na rynku światowym, bez tworzenia ukrytych barier przed handlem międzynarodowym.

1.4 Komitet uważa, że inicjatywa przeglądu systemu etykietowania powinna zachować cechy odpowiedzialne za jego powodzenie: prostotę, przejrzystość, wiarygodność i porównywalność. powinna zapewniać, że system będzie podlegał aktualizacji dzięki elastycznym i dynamicznym mechanizmom klasyfikacji wyników produktu i gwarantować, że konsumenci będą mogli dokonywać przemyślanych wyborów spośród wydajniejszych i trwalszych produktów o precyzyjnych standardach.

1.5 Komitet radzi, by przed rozszerzeniem zakresu dyrektywy na nowe grupy produktów „związanych z energią”, przeprowadzono jasną i przejrzystą analizę oddziaływania oraz analizę kosztów i korzyści sektor po sektorze, z którymi zgodziłyby się wszystkie zainteresowane strony i które oparte byłyby na dowodach naukowych.

1.6 Ponadto Komitet sądzi, że warto byłoby utrzymać skuteczne funkcjonowanie dyrektywy 92/75/EWG⁽¹⁾, jednocześnie usprawniając i udoskonalając w niej dynamiczne mechanizmy ponownej klasyfikacji⁽²⁾.

1.7 Komitet popiera rozszerzenie systemu etykiet efektywności energetycznej na inne produkty zużywające energię, ponieważ przekazywane w ten sposób informacje są jasne i przejrzyste, mogą być łatwo porównywane na rynku i stać się udanym narzędziem marketingu.

1.8 EKES uważa, że w wypadku innych produktów lub usług, które nie zużywają energii, lecz wiążą się z jej zużyciem, inne narzędzia przekazywania informacji i ochrony środowiska mogą okazać się bardziej odpowiednie.

1.9 Zdaniem Komitetu należy unikać wszelkiego nakładania się na siebie często konkurujących lub sprzecznych ze sobą przepisów, gdyż prowadzi to do zwiększenia kosztów i biurokracji oraz że należy zachować podejście zintegrowane w każdym sektorze, łączące trzy filary zrównoważonego rozwoju.

1.10 Komitet zgadza się, że ważne jest zagwarantowanie możliwości przyznawania odpowiednich środków motywacyjnych, przy poszanowaniu wspólnotowych przepisów dotyczących pomocy państwa.

1.11 Jeśli chodzi o proponowane przepisy w dziedzinie zamówień publicznych, Komitet zaleca ostrożność przy nakładaniu wiążących przepisów i uważa, że istotne jest zapewnienie państwu członkowskiemu możliwości manewru i odpowiedniej równowagi wraz z działaniami dobrowolnymi w ramach ekologicznych zamówień publicznych.

2. Wstęp

2.1 Dyrektywa Rady 92/75/EWG z 22 września 1992 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie zużycia energii oraz innych zasobów przez urządzenia gospodarstwa domowego jest dyrektywą ramową, której celem jest ukierunkowanie rynku artykułów gospodarstwa domowego na produkty bardziej efektywne energetycznie poprzez przekazanie na rynku i udostępnienie konsumentom użytecznych i porównywalnych informacji.

2.2 Główne elementy pozytywne etykiet efektywności energetycznej (*Energy Label*) to:

- ich obowiązkowy charakter,
- ich widoczność,
- prostota przekazu,
- możliwość natychmiastowego porównania produktów z tej samej rodziny.

⁽¹⁾ Przedmiot obecnego przeglądu.

⁽²⁾ Por. plan działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii, COM(2006) 545 wersja ostateczna.

2.3 Zdaniem Komitetu system ten, chociaż jest ograniczony do pewnych sektorów i podlega dokładnym analizom i badaniom sektorowym, pozwolił:

- producentom na skuteczniejsze pozycjonowanie swoich produktów na rynku w kategoriach jakości i efektywności energetycznej i na czerpanie zysków z inwestycji we wprowadzanie lepszych i bardziej innowacyjnych produktów,
- konsumentom na dokonywanie przemyślanych wyborów i na modyfikowanie własnych przyzwyczajeń związanych z konsumpcją,
- społeczeństwu na poprawę stanu środowiska i na zrównoważone wykorzystanie zasobów oraz ograniczenie ich zużycia.

2.4 Zdaniem Komitetu należy podkreślić, że obecna dyrektywa w sprawie etykietowania efektywności energetycznej jest jednym z instrumentów wspólnotowych, które odniosły największy sukces, gdyż opiera się na:

- prostych, jasnych i zrozumiałych kryteriach,
- dokładnych, istotnych i porównywalnych informacjach dotyczących konkretnego zużycia energii,
- skutecznych analizach kosztów i korzyści, z którymi zgadzają się wszystkie zainteresowane strony,
- udowodnionych wynikach badań naukowych,
- zminimalizowaniu obciążeń biurokratycznych i administracyjnych oraz kosztów operacyjnych,
- kompatybilności i spójności z konkurującymi ze sobą przepisami wspólnotowymi i instrumentami dobrowolnymi oraz na niepowielaniu ich,
- dynamicznych i elastycznych przepisach, które pozwalają na innowacje i postęp technologiczny,
- prostych informacjach, łatwo zrozumiałych dla wszystkich zainteresowanych stron, w szczególności dla konsumentów,
- rozpropagowaniu zasad zrównoważonego rozwoju na rynku światowym.

2.5 Zainteresowane sektory, które mają znaczący wpływ na środowisko naturalne, to: lodówki, zamrażarki i ich kombinacje, pralki, suszarki i ich kombinacje, zmywarki do naczyń, piecyki, podgrzewacze wody i zbiorniki ciepłej wody, źródła oświetlenia i klimatyzatory. W tych sektorach planuje się aktualizację etykiet efektywności energetycznej w latach 2009 i 2010.

2.6 Wykonane na zlecenie Komisji wstępne badania produktów, które zużywają energię, wykazały, że na etap korzystania z tych produktów przypada ponad 80 % oddziaływania na środowisko.

2.7 Rozszerzenie zakresu stosowania dyrektywy 92/75/EWG na inne artykuły gospodarstwa domowego i na „wszystkie produkty związane z energią”, wyjąwszy transport, który jest już regulowany własnymi przepisami, stanowi wielką zmianę, która wymaga dużego zaangażowania. Podobne wysiłki są obecnie podejmowane w zakresie przeglądu dyrektywy 2005/32/WE w sprawie ekoprojektu.

2.8 Próba zastosowania oszczędności energii do „każdego towaru mającego wpływ na zużycie energii podczas jego użytkowania, który jest wprowadzany do obrotu lub użytkowania we Wspólnocie, łącznie z częściami, które mają zostać wbudowane do produktów związanych z energią” oznacza nieograniczanie się do produktów, które same zużywają energię, lecz uwzględnienie również tych, które przy używaniu mają bezpośredni lub pośredni wpływ na zużycie energii, takich jak drzwi i okna, materiały budowlane i oblicówki.

2.9 Włączenie tych nowych produktów i sektorów do zakresu stosowania zmienionej dyrektywy może pociągnąć za sobą zmianę parametrów, jakie należy uwzględnić przy opracowywaniu etykiet efektywności energetycznej, jak również zmianę samej etykiety poprzez dodanie różnych parametrów w zależności od danego sektora i produktu.

2.10 Przekształcenie dyrektywy w sprawie etykietowania efektywności energetycznej jest jednym z priorytetów ogłoszonych w planie działania na rzecz racjonalizacji zużycia energii ⁽¹⁾ i planie działania na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz zrównoważonej polityki przemysłowej (SCP/SIP) ⁽²⁾, w sprawie którego Komitet sporządził własną opinię ⁽³⁾. Plany te obejmują nie tylko etykietę efektywności energetycznej, lecz również oznakowanie ekologiczne, markę Energy Star, specyfikacje techniczne dotyczące ekoprojektu, standardy wydajności w budownictwie, standard doskonałości EMAS i inne informacje dotyczące środowiska, jak deklaracje środowiskowe produktu (EPD), a także różne etykiety stosowane w konkretnych sektorach, np. w sektorze żywności ⁽⁴⁾.

2.11 Podobnie w sprawie ekologicznych zamówień publicznych Komitet zalecał „wspieranie prac nad ekologicznymi

zamówieniami publicznymi (GPP) poprzez: zdefiniowanie kryteriów technicznych produktów ekologicznych, począwszy od tych o najkorzystniejszym wpływie na środowisko”. Proponował:

- uwzględnienie w specyfikacji kosztu całkowitego cyklu życia produktu lub usługi,
- stworzenie odpowiedniej bazy danych dostępnej on-line,
- dostosowanie dyrektyw WE w sprawie zamówień publicznych poprzez uwzględnienie w nich wspólnych standardów,
- rozszerzenie systemu certyfikacji EMAS,
- oznakowanie ekologiczne,
- ekologiczne projektowanie ⁽⁵⁾.

3. Streszczenie propozycji Komisji

3.1 Celem wniosku jest rozszerzenie zakresu zastosowania obowiązującego prawodawstwa wspólnotowego ⁽⁶⁾, ograniczonego obecnie do urządzeń gospodarstwa domowego, tak aby umożliwić etykietowanie wszystkich produktów związanych z energią z uwzględnieniem sektora gospodarstw domowych, handlowego i przemysłowego, jak również niektórych produktów niewykorzystujących energii, takich jak futryny okienne, których stosowanie lub instalacja oferuje znaczny potencjał oszczędności energii.

3.2 Ogólnym celem wniosku jest zapewnienie swobodnego przepływu produktów, a także poprawa ich efektywności energetycznej.

3.3 Proponowana dyrektywa ramowa w sprawie etykiet efektywności energetycznej powstała w wyniku przekształcenia dyrektywy 92/75/EWG i obejmuje również przepisy dotyczące zamówień publicznych i zachęt. Zdaniem Komisji będzie ona kluczowym elementem zintegrowanej, zrównoważonej i ekologicznej polityki produktowej, przyczyni się do promowania i stymulacji popytu na produkty wyższej jakości oraz pomoże konsumentom w dokonywaniu lepszych wyborów.

⁽¹⁾ COM(2006)545 wersja ostateczna.

⁽²⁾ COM(2008)397 wersja ostateczna.

⁽³⁾ Opinia EKES-u w sprawie zrównoważonej konsumpcji i produkcji, CESE 337/2009, 25 lutego 2009 r. sprawozdawca: José María ESPUNY MOYANO.

⁽⁴⁾ Por. badania Brytyjskiej Krajowej Rady ds. Konsumentów (Wielka Brytania, 2003) *Green Choice: What Choice?*, zgodnie z którymi konsumenci mogą być wprowadzani w błąd przez obecnie stosowany system informacji o środowisku.

⁽⁵⁾ Por. opinia CESE w sprawie ekologicznych sposobów produkcji, sprawozdawca: Anna Maria DARMANIN, Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 1.

⁽⁶⁾ Dyrektywa 92/75/EWG z dnia 22 września 1992 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie zużycia energii oraz innych zasobów przez urządzenia gospodarstwa domowego Dz.U. L 297 z 13.10.1992, s. 16.

3.4 Według Komisji wnioski w sprawie tej dyrektywy uzupełniają inne obowiązujące instrumenty wspólnotowe, takie jak dyrektywa w sprawie ekoprojektu⁽¹⁾, rozporządzenie w sprawie Energy Star⁽²⁾ oraz rozporządzenie w sprawie oznakowania ekologicznego⁽³⁾.

4. Uwagi ogólne

4.1 Komitet z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji dotyczącą aktualizacji dyrektywy 92/75/EWG w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcji zużycia energii oraz innych zasobów przez urządzenia gospodarstwa domowego, która to dyrektywa jest już znana zarówno konsumentom, jak i przemysłowi i dystrybutorom.

4.2 Komitet uważa, że inicjatywa przeglądu systemu etykietowania powinna zachować podstawowe cechy, które zapewniły mu powodzenie: prostotę, przejrzystość, wiarygodność i porównywalność, lecz jednocześnie powinna zapewniać, że system ten będzie podlegał aktualizacji dzięki elastycznym i dynamicznym mechanizmom ponownej klasyfikacji produktów wraz z upływem czasu, tak aby zapewnić przemysłowi dostosowanie produktów do postępu technicznego i naukowego, a konsumentom – wybór najefektywniejszych i najtrwalszych produktów, jeśli chodzi o zużycie energii i ich wydajność, na podstawie coraz dokładniejszych standardów.

4.3 Komitet radziłby, żeby przed rozszerzeniem zakresu dyrektywy na nowe grupy produktów „związanych z energią”, przeprowadzono jasną i przejrzystą analizę oddziaływania oraz analizę kosztów i korzyści sektor po sektorze, z którymi zgodziłyby się wszystkie zainteresowane strony i które oparte byłyby na dowodach naukowych.

4.4 Być może także wskazane byłoby unikanie powielania często konkurujących ze sobą przepisów, gdyż prowadzi to do zwiększenia kosztów i biurokracji i skoncentrować się na „zintegrowanym podejściu sektorowym”, które „powinno [...] obejmować trzy filary rozwoju zrównoważonego [...]. Wymogi ekologiczne powinny być uwzględniane od fazy projektowania produktu, w perspektywie całego cyklu życia, ze stałą troską o coraz wyższą jakość, innowacyjność i satysfakcję konsumenta”⁽⁴⁾.

4.5 Zdaniem Komitetu analizom kosztów i korzyści oraz ocenom oddziaływania powinny towarzyszyć badania dotyczące zdolności gospodarki europejskiej i przedsiębiorstw do ponoszenia dodatkowych kosztów bez konieczności ograniczenia produkcji i zatrudnienia lub przenoszenia produkcji poza

Europę. Komitet kilkakrotnie podkreślał konieczność zapewnienia stabilności sektorów dotkniętych przemianami przemysłowymi.

4.6 Komitet kładzie ponadto nacisk na konieczność jasności i przejrzystości, jeśli chodzi o charakter etykiety efektywności energetycznej:

— Jest to etykieta wskazująca w jasny i prosty sposób zużycie energii przez produkt w trakcie używania, na podstawie jednolitych parametrów, zapewniająca pełną porównywalność i dynamiczną ponowną klasyfikację, tak jak powinna czynić zaktualizowana etykieta efektywności energetycznej (standardy kroczące (rolling standards)/ nieograniczona skala etykietowania + stopniowe wycofywanie mniej wydajnych produktów).

— Etykieta ta – oprócz zużycia energii – ocenia standardy wydajności pod kątem efektywności energetycznej, zużycia wody, poziomu hałasu, zgodności z przepisami itd., co utrudnia obiektywne porównanie etykietowanych produktów, jak również proces ponownej klasyfikacji. Odpowiedniejszym miejscem dla takiej etykiety byłaby etykieta ekoprojektu dla produktów w ramach przeglądu dyrektywy 2005/32/WE.

— Można by również przyjąć sektorową dyrektywę ad hoc, tak jak Komisja uczyniła to przy wydaniu wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie oznakowania opon pod kątem efektywności paliwowej⁽⁵⁾.

4.7 Zdaniem Komitetu lepiej byłoby utrzymać skuteczne funkcjonowanie dyrektywy 92/75/EWG, jednocześnie usprawniając i udoskonalając w niej dynamiczne mechanizmy ponownej klasyfikacji, na przykład w formie bardziej szczegółowych standardów testowania, lecz z zachowaniem jej fundamentalnego charakteru.

4.8 Komitet popiera rozszerzenie systemu etykiet efektywności energetycznej na inne produkty zużywające energię, dzięki któremu przekazywane w ten sposób informacje są jasne i przejrzyste, mogą być łatwo porównywane na rynku i stać się udanym narzędziem marketingu. W wypadku innych produktów lub usług, które same nie zużywają energii, lecz wiążą się z jej zużyciem, inne narzędzia przekazywania informacji mogą okazać się bardziej odpowiednie, jak np. dobrowolne systemy już stosowane na szczeblu wspólnotowym do niektórych produktów.

4.9 Jeśli chodzi o oczekiwania dotyczące możliwości przyznawania zachęt przy poszanowaniu przepisów regulujących pomoc państwa, Komitet już się w tej sprawie pozytywnie wypowiadał⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Dyrektywa 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 2005 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów wykorzystujących energię oraz zmieniająca dyrektywę Rady 92/42/EWG oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 96/57/WE i 2000/55/WE. Dz.U. L 191 z 22.7.2005, s. 29.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (wersja przekształcona) Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 1.

⁽³⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1980/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. w sprawie zrewidowanego programu przyznawania wspólnotowego oznakowania ekologicznego Dz.U. L 237 z 21.9.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ Por. punkt 1.3 opinii CESE w sprawie ekologicznych sposobów produkcji, sprawozdawca: Anna Maria DARMANIN, Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 1.

⁽⁵⁾ COM(2008)779 wersja ostateczna; opinia EKES-u w sprawie oznakowania opon pod kątem efektywności paliwowej, CESE 620/2009, 25 marca 2009 r. sprawozdawca: Virgilio RANOCCHIARI.

⁽⁶⁾ Por. opinia EKES-u w sprawie zrównoważonej konsumpcji i produkcji, CESE 337/2009, sprawozdawca: José María ESPUNY MOYANO, punkt 3.5: „EKES przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji [...]”.

4.10 Co się tyczy proponowanych przepisów w sprawie zamówień publicznych, Komitet uważa, że zaproponowane wiążące przepisy powinny być uważniej ocenione, tak aby nie generować zbyt wysokich kosztów wdrażania.

4.10.1 Komitet uważa, że w tej sprawie państwa członkowskie powinny uzyskać odpowiedni margines swobody dzięki wprowadzeniu orientacyjnych standardów wydajności dla produktów i właściwą równowagę pomiędzy systemami dobrowolnymi – zgodnie z zaleceniami ekologicznych zamówień publicznych – a wiążącymi przepisami, czyniąc najlepszy użytek z możliwości już oferowanych przez dyrektywę 2004/18/WE poprzez włączenie kryteriów środowiskowych do zamówień publicznych.

Bruksela, 24 marca 2009 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Mario SEPI
